

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a **felperesnek** a dr.Dankó Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes** ellen szerződéses jogviszonyból származó tartozás megfizetése iránti perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2010.július 1. napján kelt 26.P.20.341/2009/23. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A feljegyzett kereseti illeték vonatkozásában a megyei bíróság ítéletét megváltoztatja, mellőzi a felperesnek 900.000,- forint feljegyzett kereseti illeték viselésében történő marasztalását.

Köteles az alperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 900.000,- (Kilencszázezer) forint feljegyzett kereseti illetéket.

Köteles az alperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 900.000,- (Kilencszázezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

Az eljárás alapjául szolgáló tényállás szerint a felperes 2002. októberében hűtőberendezés beszerzésével bízta meg az alperest, aki akkor az "A" Kft. egyik tagja, és ügyvezetője volt. A felek között létrejött megállapodás szerint az alperesnek, a 2002. május 28-án kelt, a felperes által elfogadott ajánlatban megjelölt hűtőberendezéseket kellett volna megvásárolnia a felperes részére, melyek együttes értéke 35.132.500,- Ft volt. A teljesítési határidőt a megrendeléstől számított 4. hétben határozták meg. A becsatolt bevételi pénztárbizonylatok szerint a megrendelt gépek ellenértékéként a felperes 2002. októberében 16.057.550,- forintot "A" Kft. pénztárába készpénzben, míg 2002. október 14-én 19.074.950,- forintot banki átutalással megfizetett. Az alperes a megrendelt gépek, berendezések közül egy aggregátort szállított le a felperesnek, 6.101.300,- Ft értékben, míg a többi gép leszállítására nem került sor, és a fennmaradó összeg sem került visszafizetésre a felperesnek.

Az alperes és felesége az "A" Kft-ben lévő üzletrészt 2003.október 8-án értékesítette. Az üzletrész adásvételi szerződés mellékleteiben kerültek felsorolásra az "A" Kft. tartozásai,

amelyekben a felperes felé fennálló tartozás nem szerepelt. Az "A" Kft. 2008. szeptember 15. napján - felszámolási eljárás folytán - törlésre került a Cégjegyzékből.

A fenti tényállás alapján a Tatabányai Városi Ügyészség 2006. március 10-én vádiratot nyújtott be az alperessel szemben, és 1 rb, a Btk.317.§.(1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a./ pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntettével vádolta. A Tatabányai Városi Bíróság a 2007. május 29. napján kelt (e napon jogerőre emelkedett) 8.B.300/2006/22. szám alatti ítéletével az alperest bűnösnek mondta ki 1 rb. jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntetésében, és emiatt 10 hónap börtönbüntetésre, és 200.000,-Ft pénzmellékbüntetésre ítélte, a börtönbüntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A felperes polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. A jogerős büntető ítélet indokolása szerint az alperes a megrendelt gépek, berendezések közül egy aggregátort szállított le a felperesnek, 6.101.300,- Ft értékben, míg a megrendelt többi gépet nem szállította le a felperesnek, mint sértettnek, és a fennmaradó 29.031.250,- forintot sem fizette neki vissza, hanem azt jogtalanul eltulajdonította.

A felperes módosított keresetében 22.000.000,- forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperes büntetőjogi felelősségét jogerős büntető ítélet megállapította, így a felperest ért kárt köteles megtéríteni a Ptk.339.§.(1) bekezdése alapján. Másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a megállapodás a felperes és a perben nem álló "A" Kft. között jött létre, azt nem az alperes, mint magánszemély kötötte a felperessel, így a felperes felé sem köteles az alperes helytállni. Az árajánlatot az alperes adta ugyan, de azt a kft. ügyvezetőjeként, a kft. képviselőjeként tette. Vitatta a kereset összecszerűségét is. Nem vitatta azt, hogy a "A" Kft-nek 19.074.950,- Ft átutalása megtörtént a felperes részéről, de állította, hogy a 16.072.550,- Ft befizetésére a pénztárbizonylatok ellenére nem került sor. Azok tényleges befizetés nélkül kerültek kiállításra, annak érdekében, hogy a felperes a hűtőház megépítésével kapcsolatos pályázathoz az önerő meglétét igazolni tudja.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 22.000.000,- forintot. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 900.000,- Ft le nem rótt kereseti illetéket. Határozatának indokolása szerint a büntetőeljárás során az alperes büntetőjogi felelősségét a bíróság megállapította, így a jelen eljárásban az alperes polgári jogi felelőssége megállapításának feltételei fennállását kellett vizsgálni. Így elsősorban az szorult bizonyításra, hogy az alperes jogellenes és felróható magatartása következtében érte-e kár a felperest, valamint azt, hogy a kártérítési felelősség nem a kft-t, hanem az alperest terheli. Az összecszerűség vonatkozásában az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az okirati bizonyítékok ellenére a felperes által megjelölnél kevesebb összegű befizetés történt ténylegesen. Utalva a Ptk.4.§.(2) bekezdésére, a Ptk.318.§.(1) bekezdésére és Ptk.339.§.(1) bekezdésére megállapította, hogy az alperes magatartása jogellenes és felróható volt. Az alperes a felperes által rábízott pénzt eltulajdonította, a teljesítés elmaradása ellenére a felperesnek a fennmaradó összeget nem fizette vissza. A nyilvántartásokban, továbbá a társaság

kötelezettségei között sem tüntette fel a felperes felé fennálló tartozást, így a kötelezettség fennállásáról a kft. új tulajdonosai nem tudhattak. Az alperes jogellenes és felróható magatartása és a kár bekövetkezése között pedig fennáll az okozati összefüggés, az alperes mulasztása vezetett a felperes károsodásához. Az alperes nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható lett volna, mert az üzletrészek értékesítésekor a felperes felé fennálló kötelezettséget az üzletrész adásvételi szerződés mellékletét képező dokumentumokban nem tüntette fel. Az alperesnek, mint az "A" Kft. ügyvezetőjének, képviselőjének a felelőssége és kötelezettsége lett volna, hogy az üzletrészek értékesítésekor a vevők is tisztában legyenek a kft. gazdasági-vagyoni helyzetével, így a céget terhelő kötelezettségekkel is. A felperes felé fennálló kötelezettség azonban a nyilvántartásokban nem szerepel, ez a körülmény pedig az alperes felelősségét megalapozza. Emiatt megalapozatlannak találta azt az alperesi hivatkozást, hogy a felperes felé a kft-t terhelne felelősség, mert az alperes a kft. ügyvezetőjeként a fenti gondossági kötelezettségének nem tett eleget. A kárösszegezés vonatkozásában rámutatott, hogy az alperest terhelte volna annak a bizonyítása, hogy a pénztárbizonylatok ellenére a 16.000.000,- Ft megfizetésére nem került sor. Okirati bizonyíték állt rendelkezésére arra vonatkozóan, hogy a felperes által megjelölt összegek befizetésre kerültek. Az alperes "B" tanú meghallgatását indítványozta ugyan e vonatkozásban, de az idézhető címét nem jelentette be, megjelenését pedig a tárgyalásra nem biztosította. E tanúként meghallgatni kért személy írásbeli nyilatkozatában azt adta elő, hogy a pénztári befizetés a felperes részéről nem történt meg. Tekintettel azonban arra, hogy a büntetőeljárás során is tett e vonatkozásban tanúvallomást, az elsőfokú bíróság a tanúkénti kihallgatását szükségtelennek tartotta, és az erre vonatkozó bizonyítási indítványt elutasította. A felperes által megjelölt összeg befizetését nem csak a pénztárbizonylatok, hanem az alperes által 2002. október 9-én kiállított számla is igazolja. Az ezzel szembeni alperesi ellenbizonyítás sikertelensége miatt az elsőfokú bíróság a felperes által megjelölt összeget elfogadva marasztalta az alperest. Utalt arra, hogy a felperes úgy nyilatkozott, hogy a perköltség iránti igényt az alperessel szemben nem kíván érvényesíteni, ezért a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték megfizetésére a felperest kötelezte.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak a hatályon kívül helyezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint megalapozatlanul állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy az alperes a rábízott pénzt eltulajdonította, és a teljesítés elmaradása ellenére a felperesnek a fennmaradó összeget nem fizette vissza. A perben felmerült és a büntetőeljárás iratai között fellelhető bizonyítékok alapján az állapítható meg, hogy a felperes a perbeli összeget az "A" Kft. bankszámlájára utalta át, és az alperes által vitatott befizetési pénztárbizonylatok szerint is az "A" Kft. részére történt befizetés, az alperesnek, mint magánszemélynek a felperes semmilyen összeget nem fizetett. A felperes által kifizetett összegből a csoport-aggregát megvásárlása megtörtént, a fennmaradó összeg pedig az "A". Kft., és nem az alperes, mint magánszemély használta fel. Előadta továbbá, hogy az "A". Kft. üzletrészeit megvásárló vevőknek tudomása volt a felperes felé fennálló kötelezettségről, az "A" Kft. a felperesnek leszállítandó berendezéseket megrendelte, de azok vételára nem került teljes mértékben kiegyenlítésre, azonban a megrendelt berendezésekhez kapcsolódó fizetési kötelezettségek felsorolásra kerültek az üzletrész

átruházási szerződések mellékletét képező iratanyagban. Az alperes a vevőket tájékoztatta is a felperes felé fennálló kötelezettségről, akik ezt tudomásul vették, és teljesítését is vállalták. Mindezek miatt a felperes felé fennálló tartozás nem az alperest, mint magánszemélyt, hanem az "A" Kft-t, mint jogi személyt terheli, annak ügyvezetőjeként az alperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A kereset összecszerűsége vonatkozásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, nem indokolta, hogy miért nem fogadta el "B" büntető iratokban található tanúvallomását a felperes által becsatolt pénztárbizonylatokkal szemben. Az elsőfokú bíróság a fenti személyt tanúként nem hallgatta meg, amit azzal indokolt, hogy a büntetőeljárás során ő már tett tanúvallomást. Az alperes álláspontja szerint ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást nem folytatta kellő mértékben, mert a tanú kihallgatásával lehetett volna csak pontosan megállapítani a tényállást a pénztárbizonylatok kiállítása és a 16.000.000,- Ft kifizetése vagy ki nem fizetése tárgyában.

A felperes fellebbezési ellenkérelme tartalmilag az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, kérve, hogy a másodfokú bíróság mentesítse a le nem rótt kereseti illeték megfizetése alól.

A fellebbezés nem alapos.

A fellebbezés kapcsán az ítéletábra mindenekelőtt rámutat arra, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének törvényes indoka nem volt, az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése nélkül hozta meg a határozatát, amelyet a Pp. 221. §-ában foglaltaknak megfelelően indokolt meg.

Az elsőfokú bíróság a perben releváns tényeket helytállóan állapította meg, az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemi döntésével is egyetértett, annak indokait azonban maradéktalanul nem osztotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában helytállóan állapította meg, hogy a büntetőeljárás során az alperes büntetőjogi felelősségét a bíróság megállapította, így a jelen eljárásban valóban azt kellett vizsgálni, hogy az alperes polgári jogi felelőssége megállapításának feltételei fennállnak-e. Így az alperes jogellenes és felróható magatartása következtében érte-e kár a felperest, valamint azt, hogy a kártérítési felelősség az alperest terheli-e.

Ennek körében azonban az ítéletábra álláspontja szerint annak van ügyszöntő jelentősége, hogy alperes felelőssége ahhoz igazodik, hogy milyen bűncselekményt követett el, és ezzel okozati összefüggésben a felperest milyen kár érte.

Az alperes kártérítési felelősségének jogalapját a büntető bíróság jogerős ítéletével megállapította. Így annak indokolása megállapította azt, hogy az alperes a felperes sérelmére bűncselekményt követett el azzal, hogy az alperes a megrendelt gépek közül egy aggregátort szállított le a felperesnek 6.101.300,- Ft értékben, míg a megrendelt többi gépet nem

szállította le a felperesnek, mint sértettnek, és a fennmaradó 29.031.250,- forintot sem fizette neki vissza, hanem azt jogtalanul eltulajdonította.

Az elsőfokú ítélet e ténymegállapítását így az alperes alap nélkül tette vitássá a fellebbezésében, hiszen a Pp. 4.§ (2) bekezdésének helyes értelme - a BH. 1996. 155. számú jogesetben kifejtett alapvetés szerint - az, hogy a büntetőítéletnek nem csak a rendelkező részét, hanem a bűnösséget megalapozó tényállást sem lehet polgári perben vitássá tenni, hiszen eltérő, vagy ellentétes ténymegállapítás a bűnösség kérdésére is kihatna.

Az alperes fenti magatartása pedig semmiképpen sem minősül az alperesnek, mint ügyvezetőnek az ügykörébe eső tevékenységnek, hiszen tevékenysége és magatartása sikkasztás bűncselekményének minősült. Az állandósult bírói gyakorlat szerint pedig amennyiben az ügyvezető bűncselekmény elkövetésével kárt okoz, nem hivatkozhat arra, hogy e károsult harmadik személlyel szemben a társaság felelne. **(BH2004. 408)**

A fentiekből következően alaptalan az alperes azon hivatkozása, hogy az általa jogellenes (bűncselekménnyel) okozott kárért nem neki kellene helytállnia, azt a fentiek szerint ő köteles megtéríteni.

A jogerős büntetőítélet szerint az alperes a felperesnek 29.031.250,- forintot nem fizetett vissza, és tulajdonított el jogtalanul.

A felperes a perben ebből 22.000.000 Ft-ot érvényesített kártérítés címén. Ekként a fentieknek megfelelően csak azt lehetett a jelen perben vizsgálni, hogy a felperest ért tényleges kár összege ennél kevesebb-e. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapulvételével helyesen határozta meg a felperest ért kár összegszerűségét, figyelemmel a kereset összegére is. Az elsőfokú bíróság ugyanis helyesen mutatott rá arra, hogy a rendelkezésre álló okiratokkal és a büntetőeljárásban megállapított tényállással szemben az alperest terhelte volna annak a bizonyítása, hogy a keresetben érvényesített 22.000.000 Ft összegnél kevesebb összeget fizetett meg a felperes az "A" Kft-nek, amit az alperes eltulajdonított, vagy a felperest ért kár összege ennél ténylegesen kevesebb volt, vagy az részben vagy egészben megtérült. A fentieket azonban az alperes a perben bizonyítani nem tudta.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásából kitűnően "B" tanú kihallgatására vonatkozó alperesi bizonyítási indítványt azért utasította el, mert az alperes a tanú idézhető címét nem jelentette be, megjelenését pedig a tárgyalásra nem biztosította, továbbá tekintettel volt arra is, hogy a büntetőeljárás során is tett már e személy tanúvallomást, ezért az elsőfokú bíróság a tanúkenti meghallgatását szükségtelennek is tartotta. Az elsőfokú bíróság így a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megfelelően megindokolta az alperes által kért tanú kihallgatására vonatkozó indítvány mellőzését, amellyel az ítéletábra is egyetért.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében - a fenti indokolásbeli kiegészítéssel és módosítással - a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Észlelte ugyanakkor az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság tévedett akkor, amikor a tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt 900.000 Ft kereseti illeték megfizetésére a pernyertes felperest kötelezte. A Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pereszes felet kell kötelezni, míg a (2) bekezdés értelmében a bíróság a perkötség felől hivatalból határoz, kivéve ha a pernyertes fél a perkötség tárgyában való határozathozatal mellőzését kéri. A perkötség fogalmát a Pp. 75.§-a határozza meg, amelyből kitűnően abba nem tartozik bele a költségmentesség, vagy az illetékfeljegyzési jog kedvezménye folytán le nem rótt kereseti illeték összeg. Ennek a megfizetésére a bíróságnak a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján a feleket kell kötelezni abban az arányban, amelyben a perkötség viselésére is kötelesek lennének. A fentiekből következően a pernyertes felperes nyilatkozata folytán - amely szerint perkötségigénye nem volt - tévesen kötelezte az elsőfokú bíróság a pernyertes felperest a tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt 900.000 Ft kereseti illeték megfizetésére. Arról nem a felperes fenti, erre nem irányadó perbeli nyilatkozata, hanem a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján kellett volna határozni, és ennek megfelelően annak megfizetésére a pereszes alperest kötelezni.

A fentiekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezését Pp. 253. § /3/ bekezdése alapján - a fellebbezési kérelem korlátaira tekintet nélkül - megváltoztatta, és annak megfizetésére a Pp. 78. § /1/ bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján az elsőfokú eljárásban pereszes alperest kötelezte.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján köteles az eredménytelen fellebbezésével kapcsolatban felmerült feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére. A felperesnek a másodfokú eljárásban megtérítést igénylő igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a körben az ítéletábra a döntést mellőzte.

ör, 2011. évi december hó 13. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr.Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Zámbo Tamás sk.
bíró